

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

[Signature] [Signature]
[Date] [Date]
«29» серпень 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни Бізнес етика та ділові комунікації

освітня програма/спеціалізація «Фінанси, банківська справа та страхування»

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

(код)

(код спеціальності)

галузь знань 07 Управління та адміністрування

(код)

(код галузі знань)

ступінь вищої освіти бакалавр

(магістр/бакалавр, магістр, доктор філософії)

Робоча програма навчальної дисципліни «Бізнес етика та ділові комунікації» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри фінансів та банківської справи

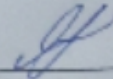
Протокол від «29» серпень 2023 року № 10

Полтава 2023

Укладач: Соколова Альона Миколаївна, доцент кафедри фінансів та банківської справи, к.с.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок ступеня бакалавр

Олена ЯРІШ
(підпис) (підпис, прізвище)

« 29 » серпня 2023 року

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

	С.
Розділ 1. Опис навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	19
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	20
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	21

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Бізнес етика та ділові комунікації»

<i>Місце у структурно-логічній схемі підготовки</i>	<i>Пререквізити: «Вступ до фаху (фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок)», «Фінанси домогосподарств», «Основи фінансів», «Гроші та грошово-кредитна політика»</i> <i>Постреквізити: «Фандрейзинг»</i>	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни		
Курс/семестр вивчення	1 / 2	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	4 / 2	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 120 год. – загальна кількість: 2 семестр – 120 год.		
- лекції: 2 семестр – 16 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 2 семестр – 32 год.		
- самостійна робота: 2 семестр – 72 год.		
- вид підсумкового контролю: 2 семестр – ПМК (залік).		
Заочна форма навчання		
Кількість годин: 120 год. – загальна кількість: 2 семестр – 120 год.		
- лекції: 2 семестр – 6 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 2 семестр – 2 год.		
- самостійна робота: 2 семестр – 112 год.		
- вид підсумкового контролю: 2 семестр – ПМК (залік).		

Розділ 2. Перелік коментентностей та програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Бізнес етика та ділові комунікації» є формування у майбутніх фахівців системи фундаментальних знань про загальні основи бізнес-етики та ділових комунікацій відповідно до правил ділової етики та норм поведінки, прийнятих у професійному співтоваристві в сфері бізнесу, а також розкритті сучасних наукових концепцій, понять, методів та технологій підвищення ефективності управління бізнесом завдяки правильному використанню ділових комунікацій як засобу співробітництва та взаємодії

Таблиця 2 – Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.</p> <p>ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.</p>	<p>ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК10. Здатність працювати у команді.</p> <p>ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 Загальні основи бізнес-етики

Тема 1. Сутність бізнес-етики та її значення

Етика та етикет. Правові, моральні норми. Традиції, звички та звичаї. Історія становлення етикету. Культура мовлення та культура поведінки.

Етичні засади сучасного бізнесу. Сучасні погляди на місце етики у бізнесі. Професійні етичні кодекси.

Сутність та зміст бізнес-етики в сфері фінансів. Принципи ділового етикету в сфері фінансів. Етичні вимоги до фінансиста.

Тема 2. Основи фінансової бізнес-етики

Особливості бізнес-етикету та бізнес-протоколу. Соціальна відповідальність. Бізнес-етика взаємовідносин керівника з підлеглими в сфері фінансів. Етика ділових відносин з клієнтами, партнерами по бізнесу та конкурентами в сфері фінансів. Сприйняття та оцінка партнерами один одного. Психологічна характеристика партнера. Обмін інформацією у спілкуванні. Вербальні й невербальні канали зв'язку.

Гендерна рівність в сфері бізнес-відносин. Бізнес-етика і працевлаштування в сфері фінансів.

Тема 3. Національні особливості бізнес-етики

Культурні відмінності у міжнародному бізнесі. Етикет національного прапора. Національні особливості етики бізнесу в Україні.

Етика бізнесу в Європі (Велика Британія, Франція, Німеччина, Іспанія, Італія). Специфіка етики бізнесу у Північній Америці (США, Канада). Особливості національного етикету в азійських державах (Китай, Японія, арабський світ).

Національні традиції та їх значення у діловому спілкуванні в сфері фінансів.

Тема 4. Психологічні засади етики бізнесу та основи конфліктології

Психологічні засади етики бізнесу в сфері фінансів. Спілкування як одна із основних потреб людини. Комунікативна потреба. Індивідуальний вплив. Механізми індивідуального впливу: навіювання, психічне зараження, наслідування, переконання. Маніпуляція та актуалізація. Взаєморозуміння у спілкуванні.

Поняття конфлікту. Основні типи та причини конфлікту. Конфлікти в організації в сфері фінансів. Основні способи управління конфліктною ситуацією в сфері фінансів.

Змістовий модуль 2

Ділові комунікації у сфері фінансів

Тема 5. Ділові комунікації в системі фінансового управління

Суть ділових комунікацій та їх особливості в сфері фінансів. Функції спілкування. Критерії визначення видів та рівнів ділових комунікацій. Класифікація ділових комунікацій в сфері фінансів. Міжособистісне, міжгрупове, міжсоціумне спілкування. Спілкування між особистістю та групою.

Опосередковане і безпосереднє, діалогічне і монологічне спілкування. Засоби ділових комунікацій в сфері фінансів.

Комунікаційна мережа. Формальні та неформальні комунікації. Усні та письмові комунікації в сфері фінансів.

Комунікаційний процес в сфері фінансів. Елементи та етап комунікаційного процесу. Зворотній зв'язок. Бар'єри на шляху до ефективних комунікацій.

Управління внутрішніми комунікаціями організації в сфері фінансів. Зв'язки з громадськістю як система комунікацій. Комунікації між організаціями і владою. Комунікації з інвесторами.

Тема 6. Основні форми ділової комунікації в сфері фінансів

Ділові переговори і ділова бесіда як комунікативний процес в сфері фінансів. Місце бізнес етики у процесі переговорів в сфері фінансів. Моделі та стилі переговорів. Ефективні тактики переговорного процесу. Структура переговорного процесу в сфері фінансів. Види переговорів. Некоректні переговори в сфері фінансів.

Публічний виступ. Рівні ораторської майстерності. Техніка мовлення. Типи аудиторії. Канали сприйняття і канали впливу. Зворотній зв'язок під час виступу. Підготовка виступу.

Поняття і види презентацій. Основні принципи підготовки презентацій. Презентація з використанням слайдів.

Форми колективного обговорення проблем: наради, збори, дискусії, «мозковий штурм». Підготовка та проведення нарад. Збори як форма прийняття колективного рішення. Дискусія та її етапи. Використання «мозкового штурму» для розв'язання творчої проблеми.

Тема 7. Мистецтво ділових комунікацій в сфері фінансів

Вітання та рекомендації в сфері фінансів. Особливості бесід телефоном в сфері фінансів. Неформальна бесіда: вміння слухати та говорити. Контакти із засобами масової інформації.

Візитні картки. Правила користування візитними картками в сфері фінансів. Резюме.

Основні принципи підготовки ділових паперів в сфері фінансів. Ділові листи в сфері фінансів.

Тема 8. Сучасні форми та ефективність ділових комунікацій в сфері фінансів

Інформаційні потреби сучасного суспільства та технічні можливості в сфері фінансів. Тенденції у розвитку комунікаційних технологій в сфері фінансів. Інтернет: особливості та можливості. Правила спілкування в електронному просторі. Ділові комунікації в умовах спотвореної інформації.

Критерії оцінки ефективності комунікацій в сфері фінансів. Фактори підвищення ефективності комунікацій. Принципи конструктивних комунікацій в сфері фінансів.

Імідж як умова ділового успіху. Зовнішній вигляд сучасної ділової людини в сфері фінансів

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4.1 – Тематичний план навчальної дисципліни «Бізнес етика та ділові комунікації» для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Загальні основи бізнес етики					
Тема 1. «Сутність бізнес-етики та її значення в сфері фінансів» Лекція 1 1. Визначення сутності етики та її основних понять. 2. Історія становлення етикету. 3. Етичні засади сучасного бізнесу. 4. Сутність та зміст бізнес-етики в сфері фінансів.	2	Тема 1. «Сутність бізнес-етики та її значення в сфері фінансів» Семінарське заняття 1 1. Визначення сутності етики та її основних понять. 2. Етичні засади сучасного бізнесу. 3. Сутність та зміст бізнес-етики в сфері фінансів. Семінарське заняття 2 1. Основні етапи та напрями розвитку етики. 2. Поняття про моральну норму. 3. Історія розвитку етичних цінностей і норм, що визначають та регулюють дії людей. 4. Норми спілкування періоду Київської Русі. 5. Характеристика розвитку етичних відносин у XX ст. 6. Розвиток професійної етики в Україні у XX ст.	2 2	Тема 1. «Сутність бізнес-етики та її значення в сфері фінансів» 1. Переваги та недоліки демократичного стилю лідерства. 2. “Мозковий штурм” як форма спілкування та вирішення виробничих проблем. 3. Взаємозв’язок між спілкуванням і діяльністю людей. 4. Сутність та значення культури ділового спілкування в сучасному суспільстві.	9
Тема 2. «Основи фінансової бізнес-етики» Лекція 2 1. Особливості бізнес-етикету та бізнес-протоколу. 2. Соціальна відповідальність. 3. Бізнес-етика взаємовідносин з підлеглими, клієнтами, партнерами по бізнесу та конкурентами в сфері фінансів.	2	Тема 2. «Основи фінансової бізнес-етики» Семінарське заняття № 3 1. Особливості бізнес-етикету та бізнес-протоколу. 2. Становлення та розвиток корпоративної соціальної відповідальності. 3. Основи бізнес-етики взаємовідносин керівника з підлеглими. 4. Особливості бізнес-етики з клієнтами та партнерами по бізнесу в сфері фінансів.	2	Тема 2. «Основи фінансової бізнес-етики» 1. Аналіз культури спілкування з історичного минулого України. 2. Основні періоди розвитку етичних учень у Європі. 3. Норми між людського спілкування періоду Київської Русі. 4. Основні поняття школи «людських відносин».	9

Продовження таблиці 4.1

<p>4. Вербальні й невербальні канали зв'язку.</p> <p>5. Гендерна рівність в сфері бізнес-відносин.</p> <p>6. Бізнес-етика і працевлаштування в сфері фінансів.</p>		<p>5. Бізнес-етика та дозволені прийоми з конкурентами в сфері фінансів.</p> <p>Семинарське заняття № 4</p> <p>1. Характеристика вербальних каналів зв'язку.</p> <p>2. Використання метамови в вербальній комунікації.</p> <p>3. Основні канали невербальної комунікації.</p> <p>4. Значення та трактування міміки у невербальній комунікації.</p> <p>5. Основні правила бізнес-етики під час працевлаштування в сфері фінансів.</p>	2	<p>5. Охарактеризувати вербальні канали зв'язку.</p> <p>6. Види невербальних каналів зв'язку.</p>	
<p>Тема 3. «Національні особливості бізнес-етики в сфері фінансів»</p> <p>Лекція 3</p> <p>1. Культурні відмінності у міжнародному бізнесі. Етикет національного прапора.</p> <p>2. Національні особливості етики бізнесу в Україні.</p> <p>3. Етика бізнесу в Європі (Велика Британія, Франція, Німеччина, Іспанія, Італія).</p> <p>4. Специфіка етики бізнесу у Північній Америці (США, Канада).</p> <p>5. Особливості національного етикету в азіатських державах (Китай, Японія, арабський світ).</p> <p>6. Національні традиції та їх значення у діловому спілкуванні.</p>	2	<p>Тема 3. «Національні особливості бізнес-етики в сфері фінансів»</p> <p>Семинарське заняття № 5</p> <p>1. Основні культурні відмінності у міжнародному бізнесі.</p> <p>2. Сутність етикету національного прапора.</p> <p>3. Становлення та розвиток національних особливостей етики бізнесу в Україні.</p> <p>4. Етичні засади спілкування з іноземцями.</p> <p>5. Етика усного та письмового ділового спілкування з іноземцями.</p> <p>Семинарське заняття № 6</p> <p>1. Етика бізнесу в Європі (Велика Британія, Франція, Німеччина, Іспанія, Італія).</p> <p>2. Специфіка етики бізнесу у Північній Америці (США, Канада).</p> <p>3. Особливості національного етикету в азіатських державах (Китай, Японія, арабський світ).</p> <p>4. Національні традиції та їх значення у діловому спілкуванні.</p>	2 2	<p>Тема 3. «Національні особливості бізнес-етики в сфері фінансів»</p> <p>1. Категорія моралі як виду суспільних відносин та її вплив на ділове спілкування.</p> <p>2. Основні поняття етики соціального характеру.</p> <p>3. Прояв емпатії у взаєминах і культура спілкування.</p> <p>4. Способи впливу суб'єктів один на одного у діловому спілкуванні.</p> <p>5. Етика бізнесу в країнах Європи (країна на вибір студента).</p> <p>6. Специфіка етики бізнесу у Північній Америці (США, Канада).</p> <p>7. Особливості національного етикету в азіатських державах (країна на вибір студента).</p>	9

Продовження таблиці 4.1

<p>Тема 4. «Психологічні засади етики бізнесу та основи конфліктології в сфері фінансів» Лекція 4</p> <p>1. Спілкування як одна із основних потреб людини.</p> <p>2. Механізми індивідуального впливу: навіювання, психічне зараження, наслідування, переконання. Маніпуляція та актуалізація.</p> <p>3. Моделі та стилі спілкування. Взаєморозуміння у спілкуванні.</p> <p>4. Поняття конфлікту. Основні типи та причини конфлікту.</p> <p>5. Конфлікти в організації та основні способи управління конфліктною ситуацією в сфері фінансів.</p>	2	<p>Тема 4. «Психологічні засади етики бізнесу та основи конфліктології в сфері фінансів» Семінарське заняття № 7</p> <p>1. Спілкування як специфічна форма активності особистості.</p> <p>2. Механізми індивідуального впливу: навіювання, психічне зараження, наслідування, переконання.</p> <p>3. Моделі та стилі спілкування. Взаєморозуміння у спілкуванні.</p> <p>4. Теорії передачі інформації.</p> <p>5. Комунікативна, перцептивна, інтерактивна сторони спілкування.</p> <p>6. Вплив маніпулювання на рівень моральної культури особистості.</p> <p>Семінарське заняття № 8</p> <p>1. Конфлікти в ділових і службових відносинах.</p> <p>2. Основні способи управління конфліктною ситуацією в сфері фінансів. моральної культури особистості.</p> <p>3. Конфлікти в ділових і службових відносинах.</p> <p>4. Основні способи управління конфліктною ситуацією в сфері фінансів.</p>	2	<p>Тема 4. «Психологічні засади етики бізнесу та основи конфліктології в сфері фінансів»</p> <p>1. Роль індивідуальних рис характеру людини у процесі ділового спілкування.</p> <p>2. Особливості діалогічного і монологічного спілкування при формуванні виробничих стосунків.</p> <p>3. Концепції рівнів спілкування.</p> <p>4. Маніпулювання емоціями, поведінкою та успішні виробничі стосунки.</p> <p>5. Основні типи та причини конфлікту.</p> <p>6. Основні способи управління конфліктною ситуацією в сфері фінансів.</p>	9
Модуль 2. Ділові комунікації в сфері фінансів					
<p>Тема 5. Ділові комунікації в системі фінансового управління Лекція 5</p> <p>1. Суть ділових комунікацій та їх особливості в сфері фінансів. Функції спілкування.</p> <p>2. Класифікація ділових комунікацій в сфері фінансів.</p> <p>3. Комунікаційний процес в</p>	2	<p>Тема 5. Ділові комунікації в системі фінансового управління Семінарське заняття № 9</p> <p>1. Регуляція поведінки суб'єктів у процесі розвитку взаємин.</p> <p>2. Критерії визначення функцій, видів та рівнів ділового спілкування.</p> <p>3. Соціально-психологічна концепція людини.</p> <p>4. Міжособистісне, міжгрупове, міжсоціумне спілкування. Спілкування між особистістю та</p>	2	<p>Тема 5. «Ділові комунікації в системі фінансового управління»</p> <p>1. Вплив етичних норм і правил на встановлення взаємодії між співрозмовниками.</p> <p>2. Поведінка окремого індивіда в контексті кодексу поведінки на підприємстві.</p> <p>3. Види бар'єрів на шляху до взаєморозуміння.</p>	9

<p>сфері фінансів. 4. Управління внутрішніми комунікаціями організації в сфері фінансів.</p>		<p>групою. 5. Характеристика основних складових комунікаційного процесу в сфері фінансів. Семінарське заняття № 10 1.Роль зворотного зв'язку у комунікаційному процесі. 2.Три рівні взаєморозуміння: згода, осмислення, співпереживання. 3.Емоційні, інтелектуальні, соціальні бар'єри на шляху до взаєморозуміння. 4.Способи подолання бар'єрів на шляху до взаєморозуміння.</p>	2	<p>4.Моральна та психологічна культура ділового спілкування. 5.Зв'язки з громадськістю як система комунікацій. 6.Комунікації між організаціями і владою. 7.Особливості комунікацій з інвесторами.</p>	
<p>Тема 6. Основні форми ділової комунікації в сфері фінансів Лекція 6 1. Ділові переговори і ділова бесіда як комунікативний процес в сфері фінансів. 2. Публічний виступ. 3. Поняття, види та основні принципи підготовки презентацій. 4. Форми колективного обговорення проблем: наради, збори, дискусії, «мозковий штурм».</p>	2	<p>Тема 6. Основні форми ділової комунікації в сфері фінансів Семінарське заняття № 11 1. Особливості бізнес-етики під час ділових переговорів. 2. Моральна та психологічна характеристика індивідуальної бесіди. Особливості ділових, глибинно-особистісних та ритуальних бесід. 3. Етапи підготовки та проведення індивідуальної бесіди. Особливості проведення бесід з клієнтами. 4. Дедуктивний та індуктивний спосіб викладу позиції співрозмовникові. 5. Основні етапи підготовки та правила проведення публічного виступу. Семінарське заняття № 12 1. Основні принципи підготовки презентацій. 2. Характеристика змістових та структурних ознак форм колективного обговорення проблем: наради, зборів, конференції, круглого столу, мітингу, переговорів, дискусії. 3. “Мозковий штурм”, ділові та рольові ігри як форми активного навчання. 4. Етапи підготовки та проведення ділової зустрічі.</p>	2	<p>Тема 6. «Основні форми ділової комунікації в сфері фінансів» 1. Етикет як сукупність правил поведінки. 2. Етичні норми поведінки керівника. 3. Стратегії і тактики ділового спілкування. 4. Особливості використання вербальних засобів спілкування. 5. Вплив невербальних засобів спілкування на ділові стосунки. 6. Основні принципи підготовки презентацій. 7. Використання «мозкового штурму» для розв'язання творчої проблеми.</p>	9

Продовження таблиці 4.1

Тема 7. Мистецтво ділових комунікацій в сфері фінансів Лекція 7 1. Вітання та рекомендації та особливості бесід телефоном в сфері фінансів. 2. Неформальна бесіда: вміння слухати та говорити. 3. Правила користування візитними картками в сфері фінансів. 4. Основні правила складання резюме. 5. Основні принципи підготовки ділових паперів в сфері фінансів.	2	Тема 7. Мистецтво ділових комунікацій в сфері фінансів Семінарське заняття № 13 1. Загальні правила ділового спілкування телефоном. 2. Культура усного мовлення та культура слухання. 3. Неформальна бесіда: вміння слухати та говорити. Семінарське заняття № 14 1. Використання елементів та атрибутів етикету: візитних карток, сувенірів та подарунків, вручення квітів, порядок знайомств, етикет за столом. 2. Основні правила складання резюме. 3. Основні принципи підготовки ділових паперів в сфері фінансів.	2 2	Тема 7. Мистецтво ділових комунікацій в сфері фінансів 1. Індивідуальна бесіда як одна з форм ділового спілкування. 2. Форми колективного обговорення питань. 3. Діалог культур як взаємодія етичних систем. 4. Психологічні та етичні основи ділового спілкування в аудиторії. 5. Етичні засади спілкування з іноземцями. 6. Основні принципи підготовки ділових паперів в сфері фінансів.	9
Тема 8. Сучасні форми та ефективність ділових комунікацій в сфері фінансів Лекція 8 1. Інформаційні потреби сучасного суспільства та технічні можливості в сфері фінансів. 2. Тенденції у розвитку комунікаційних технологій в сфері фінансів. 3. Правила спілкування в електронному просторі. 4. Ділові комунікації в умовах спотвореної інформації. 5. Критерії оцінки ефективності комунікацій в сфері фінансів 6. Імідж як умова ділового успіху.	2	Тема 8. Сучасні форми та ефективність ділових комунікацій в сфері фінансів Семінарське заняття № 15 1. Вплив інформаційних технологій на розвиток ділового спілкування. 2. Проблема створення штучного інтелекту. 3. Загальні правила ділового спілкування в електронному просторі. Семінарське заняття № 16 1. Ділові комунікації в умовах спотвореної інформації. 2. Критерії оцінки ефективності комунікацій в сфері фінансів. 3. Імідж ділового чоловіка: одяг, манери, набуття необхідних якостей. 4. Імідж ділової жінки: необхідні поради.	2 2	Тема 8. Сучасні форми та ефективність ділових комунікацій в сфері фінансів 1. Найтипівіші помилки у процесі формування корпоративної культури підприємства. 2. Правила спілкування в електронному просторі. 3. Ділові комунікації в умовах спотвореної інформації. 4. Основні функції сувенірів і подарунків у діловій сфері. 5. Імідж ділового чоловіка: одяг, манери, набуття необхідних якостей. 6. Імідж ділової жінки: необхідні поради.	9
Всього, годин	16		32		72

Таблиця 4.2 – Тематичний план навчальної дисципліни «Бізнес етика та ділові комунікації» для студентів заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Загальні основи бізнес етики					
<p>Тема 1. «Сутність бізнес-етики та її значення в сфері фінансів» Лекція 1 5. Визначення сутності етики та її основних понять. 6. Історія становлення етикету. 7. Етичні засади сучасного бізнесу. 8. Сутність та зміст бізнес-етики в сфері фінансів.</p>	1	<p>Тема 1. «Сутність бізнес-етики та її значення в сфері фінансів» Семінарське заняття 1 4. Визначення сутності етики та її основних понять. 5. Етичні засади сучасного бізнесу. 6. Сутність та зміст бізнес-етики в сфері фінансів. Семінарське заняття 2 1. Основні етапи та напрями розвитку етики. 2. Поняття про моральну норму. 3. Історія розвитку етичних цінностей і норм, що визначають та регулюють дії людей. 4. Норми спілкування періоду Київської Русі. 5. Характеристика розвитку етичних відносин у XX ст. 6. Розвиток професійної етики в Україні у XX ст.</p>		<p>Тема 1. «Сутність бізнес-етики та її значення в сфері фінансів» 5. Переваги та недоліки демократичного стилю лідерства. 6. “Мозковий штурм” як форма спілкування та вирішення виробничих проблем. 7. Взаємозв’язок між спілкуванням і діяльністю людей. 8. Сутність та значення культури ділового спілкування в сучасному суспільстві.</p>	14
<p>Тема 2. «Основи фінансової бізнес-етики» Лекція 2 7. Особливості бізнес-етикету та бізнес-протоколу. 8. Соціальна відповідальність. 9. Бізнес-етика взаємовідносин з підлеглими, клієнтами, партнерами по бізнесу та конкурентами в сфері фінансів.</p>	1	<p>Тема 2. «Основи фінансової бізнес-етики» Семінарське заняття № 3 3. Особливості бізнес-етикету та бізнес-протоколу. 4. Становлення та розвиток корпоративної соціальної відповідальності. 3. Основи бізнес-етики взаємовідносин керівника з підлеглими. 4. Особливості бізнес-етики з клієнтами та партнерами по бізнесу в сфері фінансів.</p>		<p>Тема 2. «Основи фінансової бізнес-етики» 7. Аналіз культури спілкування з історичного минулого України. 8. Основні періоди розвитку етичних учень у Європі. 9. Норми між людського спілкування періоду Київської Русі. 10. Основні поняття школи «людських відносин».</p>	14

Продовження таблиці 4.2

<p>10. Вербальні й невербальні канали зв'язку. 11. Гендерна рівність в сфері бізнес-відносин. 12. Бізнес-етика і працевлаштування в сфері фінансів.</p>		<p>5. Бізнес-етика та дозволені прийоми з конкурентами в сфері фінансів. Семінарське заняття № 4 6. Характеристика вербальних каналів зв'язку. 7. Використання метамови в вербальній комунікації. 8. Основні канали невербальної комунікації. 9. Значення та трактування міміки у невербальній комунікації. 10. Основні правила бізнес-етики під час працевлаштування в сфері фінансів.</p>	<p>11. Охарактеризувати вербальні канали зв'язку. 12. Види невербальних каналів зв'язку.</p>	
<p>Тема 3. «Національні особливості бізнес-етики в сфері фінансів» Лекція 3 7. Культурні відмінності у міжнародному бізнесі. Етикет національного прапора. 8. Національні особливості етики бізнесу в Україні. 9. Етика бізнесу в Європі (Велика Британія, Франція, Німеччина, Іспанія, Італія). 10. Специфіка етики бізнесу у Північній Америці (США, Канада). 11. Особливості національного етикету в азійських державах (Китай, Японія, арабський світ). 12. Національні традиції та їх значення у діловому спілкуванні.</p>	1	<p>Тема 3. «Національні особливості бізнес-етики в сфері фінансів» Семінарське заняття № 5 6. Основні культурні відмінності у міжнародному бізнесі. 7. Сутність етикету національного прапора. 8. Становлення та розвиток національних особливостей етики бізнесу в Україні. 9. Етичні засади спілкування з іноземцями. 10. Етика усного та письмового ділового спілкування з іноземцями. Семінарське заняття № 6 4. Етика бізнесу в Європі (Велика Британія, Франція, Німеччина, Іспанія, Італія). 5. Специфіка етики бізнесу у Північній Америці (США, Канада). 6. Особливості національного етикету в азійських державах (Китай, Японія, арабський світ). 4. Національні традиції та їх значення у діловому спілкуванні.</p>	<p>Тема 3. «Національні особливості бізнес-етики в сфері фінансів» 8. Категорія моралі як виду суспільних відносин та її вплив на ділове спілкування. 9. Основні поняття етики соціального характеру. 10. Прояв емпатії у взаєминах і культура спілкування. 11. Способи впливу суб'єктів один на одного у діловому спілкуванні. 12. Етика бізнесу в країнах Європи (країна на вибір студента). 13. Специфіка етики бізнесу у Північній Америці (США, Канада). 14. Особливості національного етикету в азійських державах (країна на вибір студента).</p>	14

Продовження таблиці 4.2

<p>Тема 4. «Психологічні засади етики бізнесу та основи конфліктології в сфері фінансів» Лекція 4</p> <p>6. Спілкування як одна із основних потреб людини.</p> <p>7. Механізми індивідуального впливу: навіювання, психічне зараження, наслідування, переконання. Маніпуляція та актуалізація.</p> <p>8. Моделі та стилі спілкування. Взаєморозуміння у спілкуванні.</p> <p>9. Поняття конфлікту. Основні типи та причини конфлікту.</p> <p>10. Конфлікти в організації та основні способи управління конфліктною ситуацією в сфері фінансів.</p>	1	<p>Тема 4. «Психологічні засади етики бізнесу та основи конфліктології в сфері фінансів» Семінарське заняття № 7</p> <p>7. Спілкування як специфічна форма активності особистості.</p> <p>8. Механізми індивідуального впливу: навіювання, психічне зараження, наслідування, переконання.</p> <p>9. Моделі та стилі спілкування. Взаєморозуміння у спілкуванні.</p> <p>10. Теорії передачі інформації.</p> <p>11. Комунікативна, перцептивна, інтерактивна сторони спілкування.</p> <p>12. Вплив маніпулювання на рівень моральної культури особистості.</p> <p>Семінарське заняття № 8</p> <p>5. Конфлікти в ділових і службових відносинах.</p> <p>6. Основні способи управління конфліктною ситуацією в сфері фінансів. моральної культури особистості.</p> <p>7. Конфлікти в ділових і службових відносинах.</p> <p>8. Основні способи управління конфліктною ситуацією в сфері фінансів.</p>		<p>Тема 4. «Психологічні засади етики бізнесу та основи конфліктології в сфері фінансів»</p> <p>7. Роль індивідуальних рис характеру людини у процесі ділового спілкування.</p> <p>8. Особливості діалогічного і монологічного спілкування при формуванні виробничих стосунків.</p> <p>9. Концепції рівнів спілкування.</p> <p>10. Маніпулювання емоціями, поведінкою та успішні виробничі стосунки.</p> <p>11. Основні типи та причини конфлікту.</p> <p>12. Основні способи управління конфліктною ситуацією в сфері фінансів.</p>	14
Модуль 2. Ділові комунікації в сфері фінансів					
<p>Тема 5. Ділові комунікації в системі фінансового управління Лекція 5</p> <p>5. Суть ділових комунікацій та їх особливості в сфері фінансів. Функції спілкування.</p> <p>6. Класифікація ділових комунікацій в сфері фінансів.</p> <p>7. Комунікаційний процес в</p>		<p>Тема 5. Ділові комунікації в системі фінансового управління Семінарське заняття № 9</p> <p>6. Регуляція поведінки суб'єктів у процесі розвитку взаємин.</p> <p>7. Критерії визначення функцій, видів та рівнів ділового спілкування.</p> <p>8. Соціально-психологічна концепція людини.</p> <p>9. Міжособистісне, міжгрупове, міжсоціумне спілкування. Спілкування між особистістю та</p>	1	<p>Тема 5. «Ділові комунікації в системі фінансового управління»</p> <p>8. Вплив етичних норм і правил на встановлення взаємодії між співрозмовниками.</p> <p>9. Поведінка окремого індивіда в контексті кодексу поведінки на підприємстві.</p> <p>10. Види бар'єрів на шляху до взаєморозуміння.</p>	14

<p>сфері фінансів. 8. Управління внутрішніми комунікаціями організації в сфері фінансів.</p>	<p>групою. 10. Характеристика основних складових комунікаційного процесу в сфері фінансів. Семінарське заняття № 10 5. Роль зворотного зв'язку у комунікаційному процесі. 6. Три рівні взаєморозуміння: згода, осмислення, співпереживання. 7. Емоційні, інтелектуальні, соціальні бар'єри на шляху до взаєморозуміння. 8. Способи подолання бар'єрів на шляху до взаєморозуміння.</p>		<p>11. Моральна та психологічна культура ділового спілкування. 12. Зв'язки з громадськістю як система комунікацій. 13. Комунікації між організаціями і владою. 14. Особливості комунікацій з інвесторами.</p>	
<p>Тема 6. Основні форми ділової комунікації в сфері фінансів Лекція 6 5. Ділові переговори і ділова бесіда як комунікативний процес в сфері фінансів. 6. Публічний виступ. 7. Поняття, види та основні принципи підготовки презентацій. 8. Форми колективного обговорення проблем: наради, збори, дискусії, «мозковий штурм».</p>	<p>Тема 6. Основні форми ділової комунікації в сфері фінансів Семінарське заняття № 11 6. Особливості бізнес-етики під час ділових переговорів. 7. Моральна та психологічна характеристика індивідуальної бесіди. Особливості ділових, глибинно-особистісних та ритуальних бесід. 8. Етапи підготовки та проведення індивідуальної бесіди. Особливості проведення бесід з клієнтами. 9. Дедуктивний та індуктивний спосіб викладу позиції співрозмовникові. 10. Основні етапи підготовки та правила проведення публічного виступу. Семінарське заняття № 12 5. Основні принципи підготовки презентацій. 6. Характеристика змістових та структурних ознак форм колективного обговорення проблем: наради, зборів, конференції, круглого столу, мітингу, переговорів, дискусії. 7. «Мозковий штурм», ділові та рольові ігри як форми активного навчання. 8. Етапи підготовки та проведення ділової зустрічі.</p>	1	<p>Тема 6. «Основні форми ділової комунікації в сфері фінансів» 8. Етикет як сукупність правил поведінки. 9. Етичні норми поведінки керівника. 10. Стратегії і тактики ділового спілкування. 11. Особливості використання вербальних засобів спілкування. 12. Вплив невербальних засобів спілкування на ділові стосунки. 13. Основні принципи підготовки презентацій. 14. Використання «мозкового штурму» для розв'язання творчої проблеми.</p>	14

Продовження таблиці 4.2

<p>Тема 7. Мистецтво ділових комунікацій в сфері фінансів Лекція 7</p> <p>6. Вітання та рекомендації та особливості бесід телефоном в сфері фінансів. 7. Неформальна бесіда: вміння слухати та говорити. 8. Правила користування візитними картками в сфері фінансів. 9. Основні правила складання резюме. 10. Основні принципи підготовки ділових паперів в сфері фінансів.</p>	1	<p>Тема 7. Мистецтво ділових комунікацій в сфері фінансів Семінарське заняття № 13</p> <p>4. Загальні правила ділового спілкування телефоном. 5. Культура усного мовлення та культура слухання. 6. Неформальна бесіда: вміння слухати та говорити. Семінарське заняття № 14</p> <p>4. Використання елементів та атрибутів етикету: візитних карток, сувенірів та подарунків, вручення квітів, порядок знайомств, етикет за столом. 5. Основні правила складання резюме. 6. Основні принципи підготовки ділових паперів в сфері фінансів.</p>	<p>Тема 7. Мистецтво ділових комунікацій в сфері фінансів</p> <p>7. Індивідуальна бесіда як одна з форм ділового спілкування. 8. Форми колективного обговорення питань. 9. Діалог культур як взаємодія етичних систем. 10. Психологічні та етичні основи ділового спілкування в аудиторії. 11. Етичні засади спілкування з іноземцями. 12. Основні принципи підготовки ділових паперів в сфері фінансів.</p>	14
<p>Тема 8. Сучасні форми та ефективність ділових комунікацій в сфері фінансів Лекція 8</p> <p>7. Інформаційні потреби сучасного суспільства та технічні можливості в сфері фінансів. 8. Тенденції у розвитку комунікаційних технологій в сфері фінансів. 9. Правила спілкування в електронному просторі. 10. Ділові комунікації в умовах спотвореної інформації. 11. Критерії оцінки ефективності комунікацій в сфері фінансів 12. Імідж як умова ділового успіху.</p>	1	<p>Тема 8. Сучасні форми та ефективність ділових комунікацій в сфері фінансів Семінарське заняття № 15</p> <p>4. Вплив інформаційних технологій на розвиток ділового спілкування. 5. Проблема створення штучного інтелекту. 6. Загальні правила ділового спілкування в електронному просторі. Семінарське заняття № 16</p> <p>5. Ділові комунікації в умовах спотвореної інформації. 6. Критерії оцінки ефективності комунікацій в сфері фінансів. 7. Імідж ділового чоловіка: одяг, манери, набуття необхідних якостей. 8. Імідж ділової жінки: необхідні поради.</p>	<p>Тема 8. Сучасні форми та ефективність ділових комунікацій в сфері фінансів</p> <p>7. Найтипівіші помилки у процесі формування корпоративної культури підприємства. 8. Правила спілкування в електронному просторі. 9. Ділові комунікації в умовах спотвореної інформації. 10. Основні функції сувенірів і подарунків у діловій сфері. 11. Імідж ділового чоловіка: одяг, манери, набуття необхідних якостей. 12. Імідж ділової жінки: необхідні поради.</p>	14
<p>Всього, годин</p>	6		2	122

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5.1 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4). Відвідування занять (4 бали); захист домашнього завдання (10 бали); обговорення матеріалу семінарських занять (8 бали); виконання навчальних завдань (5 бали); доповіді з рефератами та їх обговорення (10 бали); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 5-8) Відвідування занять (4 бали); захист домашнього завдання (10 бали); обговорення матеріалу семінарських занять (8 бали); виконання навчальних завдань (5 бали); доповіді з рефератами та їх обговорення (10 бали); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Таблиця 5.2 – Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Проходження освітнього курсу «Цифрові комунікації в глобальному просторі» на платформі Prometheus	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

1. Боровиков О. В. Етика ділового спілкування: навч.-метод. посібник . Полтава : ПУЕТ. 2012. 94 с.
2. Дученко М. М., Шевчук О. А. Бізнес-етика: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» освітньою програмою «Управління персоналом та економіка праці». КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2020. 56 с.
3. Документально-інформаційні комунікації в системі соціальних комунікацій : навч. посібник за ред. Ломачинської І. М. 3-тє вид., переробл. і доповн. Київ : Центр учб. л-ри. 2014. 336 с.
4. Етика ділового спілкування: навч. посібник за редакцією Т.Б. Гриценко, Т.Д. Іщенко, Т.Ф. Мельничук. Київ: Центр учбової літератури. 2007. 344 с. URL: <http://www.subject.com.ua/pdf/71.pdf>
5. Етика та естетика: навч. посібник за ред. В. Л. Петрушенко. Львів : Новий світ-2000. 2015. 304 с.
6. Етика та естетика : навч. посібник для підготовки до іспитів за ред. І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. Київ : Центр учб. л-ри, 2016. 316 с..
7. Максимець О., Адамович А. Переговори як складова частина ділової комунікації. Актуальні питання гуманітарних наук. 2021. № 36. Т. 2. С. 124-128.
8. Пентилюк М.І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І.В. Ділове спілкування та культура мовлення : навч. посібник. Київ : Центр учб. л-ри, 2017. 224 с.
9. Прищак М. Д., Лесько О. Й. Етика та психологія ділових відносин : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ. 2016. 151 с. URL: <http://pryschak.vk.vntu.edu.ua/file/d0e3b838ba81eed634a92b0c25a52810.PDF>
10. Радченко С. Г. Етика бізнесу: навч. посібник 2-ге вид. , перероб. і допов. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2014. 396 с.
11. Федій О.А., Авраменко М. С. Етика ділового спілкування: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Полтава : ПУЕТ. 2011.
12. Чистіліна Т. О. Етика та естетика: навч. Посібник. Київ : Центр учб. л-ри. 2017. 304 с.
13. Шевчук С. В. Ділове мовлення : Модульний курс: Підручник 5-те вид., випр. та доп. Київ : Алерта 2015. 400 с.
14. V. van Ruler Communication Theory: An Underrated Pillar on Which Strategic Communication Rests. International Journal of Strategic Communication. 2018. Vol. 12 (4). pp. 367-381.
15. Elizabeth A. Colombo Why Better Business Communication Matters and How to Improve It. 2020. URL: <https://www.accdocket.com/why-better-business-communication-matters-and-how-improve-it>
16. Markovic M. R., Salamzadeh A. The Importance of Communication in Business Management. The 7th International Scientific Conference on Employment, Education and Entrepreneurship. Belgrade, Serbia. 2018. pp. 11-28.
17. Reboulet A., Jackson R. Effective Communication Approaches for Decision Analytics: An Exploration of Strategies. Effective Strategies for Communicating Insights in Business. 2021. doi: 10.4018/978-1-7998-3964-4.ch002

18. Stacho Z., Stachová K., Papula J., Papulová Z., Kohnová L. Effective communication in organisations increases their competitiveness. Polish Journal of Management Studies. 2019. Vol. 19 (1). pp. 391-403.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Виконання семінарських завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Семінарські завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint), що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.